

Energija, okolina i održivi razvoj

ODRŽIVI RAZVOJ

- Održivi razvoj predstavlja takav razvoj društva koji raspoloživim resursima zadovoljava ljudske potrebe, ne ugrožavajući prirodne sisteme i životnu sredinu, čime se osigurava dugoročno postojanje ljudskog društva i njegovog okruženja

ENERGETSKA ODRŽIVOST

- Energetska održivost podrazumijeva:
 - povećanje energetske efikasnosti
 - smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu
 - očuvanje energeneta
 - ograničavanje zagađenja
 - usmjeravanje razvoja ka energetski manje zahtjevnim djelatnostima
 - razvoj tehnologija energetske konverzije na osnovu obnovljivih izvora energije

ENERGETSKA EFIKASNOST

- **Energetska efikasnost** je suma isplaniranih i sprovedenih mjera čiji je cilj korišćenje minimalno moguće količine energije, tako da nivo udobnosti i stopa proizvodnje ostanu očuvane

ENERGETSKA EFIKASNOST

➤ Najčešće mjere EE su:

- zamjena neobnovljivih energenata obnovljivim
- uvođenje tarifnih sistema od strane distributera koji će podsticati štednju energije
- zamjena dotrajale stolarije u prostorima koje se griju
- ugradnja mjernih i regulacionih uređaja za potrošače energije
- izolacija prostora koji se grije

EKOLOŠKE ŠTETE I EKOLOŠKI OTISAK

- **Ekološka šteta** je svaki ozbiljan slučaj zagađenja vazduha, vode, zemljišta kao i šteta nanijetih biodiverzitetu
- **Ekološki otisak** predstavlja način na koji se svaki pojedinac odnosi prema ekosistemu Zemlje, odnosno mjeru ljudskih zahtjeva prema ekosistemu Zemlje
- Omogućava upoređivanje trenutnih ljudskih potreba sa kapacitetom koji posjeduje zemljin ekosistem

EKOLOŠKE ŠTETE I EKOLOŠKI OTISAK

- **Komponente ekološkog otiska su:**
- Otisak ugljenika
- Pašnjački otisak
- Šumski otisak
- Otisak ribarstva
- Otisak usjeva
- Infrastrukturni otisak

EKOLOŠKE ŠTETE I EKOLOŠKI OTISAK

- Otisak ugljenika – površina šuma potrebna da bi se absorbovala emisija CO₂ nastala sagorijevanjem fosilnih goriva, projmenom namjene zemljišta i hemijskim procesima
- Pašnjački otisak – površina pašnjaka neophodna za uzgoj stoke sa ciljem dobijanja mesa, mliječnih proizvoda, kože i vune
- Šumski otisak– proračunava se na osnovu količine ogrijevnog drveta i svih vrsta drvnih proizvoda koji se potroše na godišnjem nivou

EKOLOŠKE ŠTETE I EKOLOŠKI OTISAK

- Otisak ribarstva- proračunava se iz procijenjene primarne produkcije ribe i morskih plodova neophodne da se nadomjesti izlov
- Otisak usjeva – proračunava se iz površine koja se koristi za proizvodnju žitarica i ostalih poljoprivrednih vrsta za ishranu ljudi, ishranu stoke, proizvodnju ulja
- Infrastrukturni otisak - proračunava se iz površine zemljišta prekrivene različitim oblicima infrastrukture, kao što su saobraćajnice, objekti za stanovanje, industrijski objekti, i akumulaciona jezera

Deklaracije UN iz oblasti zaštite životne sredine

Deklaracije UN o zaštiti životne sredine

- 1972, Prva Konferencija UN o životnoj sredini, Stockholm
Prvi veliki međunarodni skup posvećen negativnom uticaju ljudskih aktivnosti na životnu sredinu i dovođenje u pitanje budućnosti čovječanstva

Usvojena je Deklaracija UN o čovjekovoj životnoj sredini

Deklaracije UN o zaštiti životne sredine

- 1992, Konferencija Ujedinjenih nacija o životnoj sredini i razvoju, Rio de Žaneiro
 - Najveća od svih ikad održanih konferencija Ujedinjenih nacija
 - Prisustvovalo je blizu 10.000 zvaničnih predstavnika iz 178 zemalja

Deklaracije UN o zaštiti životne sredine

- Potpisano i usvojeno nekoliko važnih dokumenata:
 - Deklaracija o životnoj sredini i razvoju - poznatija kao Rio deklaracija
 - Konvencija o promjeni klime
 - Konvencija o biodiverzitetu
 - Princip o upravljanju, zaštiti i održivom razvoju svih tipova šuma
 - Akcioni plan održivog razvoja za 21. vijek nazvan Agenda 21

Deklaracije UN o zaštiti životne sredine

- 1997.god. - Konferencija Članica Okvirne konvencije UN o promjeni klime, Kjoto, Japan
- Usvojen je Kjoto protokol
- Protokol je stupio na snagu 2005.god., kada ga je ratifikovala Rusija
- Kjoto protokol podrazumijeva ekološku konvenciju sa ciljem smanjenja emisije gasova staklene bašte. Vecina zemalja svijeta ga je prihvatila.

Deklaracije UN o zaštiti životne sredine

- Zelenom bojom su prikazane države koje su ratifikovale Protokol iz Kjota, sivom one koje planiraju da ga ratifikuju, a plavom one koje su to odbile

Deklaracije UN o zaštiti životne sredine

- Sve potpisnice Kjoto Protokola su se obavezale da će poštovati limite koje nameće ograničeni broj karbon kredita
- SAD su jedini veliki zagadjivač koji nije potpisnik ovog dokumenta
- Ukupan broj dozvoljenih karbon kredita se smanjuje svake godine na globalnom nivou

Deklaracije UN o zaštiti životne sredine

- Karbon krediti predstavljaju dozvole postrojenjima da emituju CO₂ u atmosferu u toku jedne godine
- Jedan karbon kredit predstavlja dozvolu za emitovanje jedne tone CO₂ za narednu godinu

Deklaracije UN o zaštiti životne sredine

Na koje načine se dobijaju karbon krediti

- svako postrojenje dobija besplatno određeni broj karbon kredita za narednu godinu
- kupovinom na berzama koje trguju karbon kreditima
- ulaganjem u ekološke projekte i tehnologije mogu se ostvariti dodatni karbon krediti.